

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 25. МАРТА 1886.

ГОДИНА XI.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 49.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца поједан пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НА ПОЗОРНИЦИ И У ЖИВОТУ.

ШАЊИВА ИГРА У ЈЕДНОМ ЧИНУ, НАПИСАО М. Џ. М.

(Наставак.)

СЕДМА ПОЈАВА.

Станић (дојази с леве стране) и прећашња.

Станић. (У лаком, кујевном оделу, с чубуком и новинама у руци). Баш сам се добро спавао! (Тегли се.) А, женице, а шта ти радиши?

Станићка. Хвала богу, кад си ме и сад примио! Шта радим? Премишиљам о срећи нашега јединчета, кад ти на то не доспеваши.

Станић. О, за бога, опет стара песма. А је-л', не знаш што новије?

Станићка. Стара или нова, то се мене ништа не тиче. Мени је највише стало до среће детиње и све дотле ћу ту песму певати, док се и ти не опаметиш једном. А време би већ једаред било, то ти кажем.

Станић. Али, за бога, жено, шта ти је одједаред?

Станићка. И ти још питаш шта ми је? Та зар не видиш то наше девојче? Вредна је, смерна је, лепа је, а већ јој је скоро двадесет година, — теби бар могу то признати. Могла се већ одавна удати, а што није, томе си свemu ти крив, и нико други.

Станић. Ја ти кажем, жено, кад је наша ћерка тако ваљана, вредна и смерна, онда ће се злату већ наћи кујунџија. За то ти не бери бриге!

Станићка. Та нашао бисе већ одавна, сасмо да си ти друкчији. Да се бар десети тал толико стараш као ја, па би све добро било. А шта ја све морам да трпим и патим! Пред женама не смем ни да речем колико ми је година, — истина, ми се и не разговарамо о годинама, то није наш обичај, ал' ипак уђе покаткад и то у реч — морам да затајим годину, две, само да би ми ћерка што млађа изгледала. Не, ти и не појмиш шта је материнска љубав кадра да учини за своје чедо. Зар ти имаш осећаја? (Скоро да плаче.)

Станић. (Смеје се.) Ха, ха, ха! То је заиста велика жртва, коју ти иначе ни под коју цену не би учинила! Је-л? А, боже сачувай!

Станићка. Да боме, ти ништа друго и не знаш, до само да исмеваш. С тобом већ није више ни разговарати се о срећи нашега детета, а баш сад сам ти хтела рећи —

Станић. Но, шта си хтела рећи? Да чујемо!

Станићка. Дакле буди једном и ти ваљан муж и добар отац и дај си доказати! То сам ти хтела рећи, да је овај Павловић смртно заљубљен у нашу Смиљку —

Станић. (Упада јој у реч.) Је-л' теби он то рекао, или се тек њојзи изјаснио?

Станићка. (Отежкући мало.) Није, то не, али моје материнско око, — па и Петровићка, и она је већ приметила —

Станић. (Мало љутито.) Ја не знам само, жено, докле ћеш се ти поверавати таким сплеткарушама и женама, што иду само за свој лични интерес, а овамо се размећу „пријатељством?“ И више верујеш њима ио своме мужу и свом рођеном детету, као да су ти они бољи пријатељи ио ми! Но није то сад само сада случај! А што се тиче твог материнског ока, то ми је изашло већ на врх главе. Твоје „материнско око“ видело је то и за лекарника Максића и за чиновника Лукића, и за трговца Милића и за лечника Костића и на коме се није још зауставило то твоје „материнско око!“ Не може ниједан иоле млађи човек да нам уђе у кућу, а да ти својим „материнским оком“ одмах не увидиш, како је у нашу Смиљку „смртно“ заљубљен, како за њом „лудује“, и шта ти ја још знам.

Станићка. (Љути се и показује знаке нестрапљења, хоће више шупта да му упадне у говор, али не може до речи да дође.)

Станић. (Живо.) А да-ли је заиста тако и да-ли и дете њега воли и да-ли може шњиме сретно бити, о томе ти не разбираш. Ето, тако

се ти са тим својим „материнским оком“ стараш „за срећу детињу“. Сад ето и Павловић дошао у кућу, ради те добровољне представе, па наравно да друкчије није ни могло бити, до да и на њега падне жребије, да се и на њему заустави твоје — „материнско око“.

Станићка. (Једва дође до речи.) Но јеси ли чуо, твога је већ доста! Та тако немарна оца нема на целом свету. Срам те било! Али ја ти и опет кажем, да се та деца воле, па ма се ти на главу изврно. А и шта имаш ти против Павловића? Зар није то млад, интелигентан човек, од „отмјене“ породице, зар нема сјајну будућност пред собом? А и имућан је, и зимус је наследио петнаест хиљада форината од свога јака.

Станић. Е није него дваестипет! Знаш ти врло добро колико је добно, па шта онда уважаваш ту?

Станићка. Ах, та ти и не знаш шта сам ја све кадра да учиним за срећу свога детета!

Станић. Дакле, мислиш, тиме би ме обмахнула, или приволела, коме да дам Смиљку, ако је ваљда богат и имућан? Ја од смиљчног мужа ништа виште не тражим, до само да је човек на свом месту, ваљан и честит. Ја, истински, ни против Павловића немам ништа, само се бојим, да то твоје оштро „материнско око“ не прође и сад као и лане са оним трговцем из Пеште, Костићем, што је у мене храну куповао. Врбоваласи, боже, врбоваласи, а он (смеје се) ха, ха, ха! Још и сад морам да се смејем, кад се тога сетим. Ха, ха, ха!

Станићка. (Љутиште.) Па јесам ли ја њему с носа могла прочитати, да је он случајно ожењен? Лепо је после рекао човек, па мирна Бачка. — Али ја већ видим, да ти ништа друго и не знаш, до само мене да љутиш. С тобом није вредно ни разговарати се, и само је штета, што наше јадно дете мора ту да страда ни криво ни дужно. (Одлази скоро и плачући на десно.)

ОСМА ПОЈАВА.

Станић. (Сам.)

Станић. Е, па сад шта да радиш с тим женама? Дед, изађи с њима на крај ако можеш! Доказати јој не можеш ништа, саветовати још мање, помоћи дакле најмање. Имају л' велике кћери, оне хоће пошто по то, да их узаду. О томе цео дан мисле, а ноћу сигурно о том и сањају. А ако ипак такав к'о оне, онда си одмах „дидушманин“ детету, не стараш се за „срећу његову“, и шта ја још знам шта! Кад јој већ не могу помоћи, да ме хоће бар поштедити тим

својим лудоријама! (Оде на лево, а чубук и жице заборавља на столу.)

ДЕВЕТА ПОЈАВА.

Петровићка. (Улази на врату у дну.)

Петровићка. (Залишиљено ступи на прел.) Бадава, паметна је жена та Поповићка! Истински, млађа је од мене, али је из двадесет девет фуруна тела јела, а и рано је постала удовицом. Право вели: Станићка је лукава, пренемаже се, лаже. Треба закудати код маторог на вратима. Он је глупавији, па ће се одмах одати, а иначе ће се по њему пре видети, да ли је што у ствари, или не. Право има жена, сасвим право, она хоће сигурности. Па ако овде није ништа (иљесне радосно руками) сваку другу ћемо му лакше избити из главе. План смо диван скрјиле, тако диван, да би запста штета била, да нам не испадне за руком.

ДЕСЕТА ПОЈАВА.

Станић. (Улази на лева врату и пређашиња.)

Станић. (Пређе у собу, али види Петровићку, па хоће да уступи на прел, но међутим ода га спази.)

Петровићка. Службеница ваша, г. Станићу!

Станић. (Хладно) Добар дан, жељим добар дан! Ви сигурно тражите моју Данцицу, — тамо је у друјој соби, тамо је пиваља. Изволите само!

Петровићка. (Не обзире се на то ни мало). Смиљку сам баш мало пре видела. Једва да има један час, кад јешла на пробу са г. Павловићем. А ја гледам за њима, па мислим у себи, о, ала би то био леп пар људи!

Станић. (који је дошао рад чубука и новина узме их у руке и налести се као да чека да она оде. На говор јој неће да пази, по гледа у новине.) Шта рекосте, госпођо?

Петровићка. (За себе). Претвара се и он, бајаги није чуо! Ето ти белаја, ако је ипак нешто у ствари! А овог је тада Данцица намуштрала и дала му добру лекцију, да се не ода. Али, морам ипак ти па куд пукло да пукло! (Гласно.) Та кажем само како сам видела Смиљку и г. Павловића, па сам хтела и ја да идем шињима на пробу, али звала ме госпођа Поповићка ту преко, имала је нешто врло важно да ми рече, па ипак могла пћи. (За себе). Ух! то ипак требала рећи, али не чина ништа, ја зато ипак рекла и штат смо говориле. (Гласно.) О, а баш ми је жао што их ипак још видела, али увек се тако баш у тај мах ипак нашло, да ме спречи. А сви кажу, да врло лепо играју и да Смиљка и г. Павловић врло лепо „пасују“, осбито у наследију појави.

(Наставиће се.)

ЛИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(*Кир-Јања*. Шаљива игра у три чина, написао Ј. С. Поповић. Приказана у четвртак 20. марта о. г.)

Појаву Кир-Јањину изнети на позорницу већ је по себи одважно дело; али је у једно и тријумф за онога, који ту тешку фигуру прикаже тако што треба. Тешко, врло тешко је извести она разнолика кретања и оне често противне нагласке, а још теже је остати у оквиру умерености, не прећи у карикирање. Добриновић је те разне сметње обишао на вештачки начин: он је био Кир-Јања с душом и с телом. Он је био уметник у сваком призору, у оном домаћем разговарању са женом у распри с њом због шешира, у призорима с Петром, с Мишићем с Кир-Димом, у сцени кад је гледао своје благо, кад је био у очајању, кад се радовао — та у том и лежи уметнички приказ, што се и ситница изнесе с тако истим трудом, као и најозбиљнија крупница, у којој глумац мисли, да избащи ракету, која ће да озари гледаоце, те њему набавити аплаузу.

Српска публика прати с особитом пажњом развитак Добриновићевог глумовања. Од вишегодина амо уверава се, како му игра бива све боља и боља, како не прелази с омаловажавањем преко малености и како, кад је на позорници, с цуном озбиљношћу схваћа и приказује ма коју улогу своју. У струци његовој је баш велика тешкоћа, не пребацити се, и ако Добриновић, занесен од које превиљласте улоге, хоће по који пут да пређе међу позоришног комичара — не замера му се толико, јер баш комичару је најтеже држати се вечито оне невидне линије, која дели карактер од карикатуре.

У Кир-Јањи је Добриновић остао доследан том чудном карактеру. Кир-Јања за своју особу није никако смешан. Он страховито озбиљно схваћа свој положај и свој позив — та новцу за љубав жртвовао би све. Али баш озбиљно схватање његово постаје другима смешно, кад дође с осталим светом у додир па и у сукоб. Тврдици није никад до смеја, а најмање онда, кад се на своју штету превари у рачуну; али нама је до смеја и ми смо чисто злуради његовој несрећи. Он нам је смешан, кад дрхће над новцем; смешан нам је, кад крајцари даје важност огромне суме; смешан нам је, кад од превеликог ципилука тек настрада. Нама је смешан сваки му покрет, свака реч његова наводи нас на смеј — али он то неће, јер њему на овом свету није испита смешно.

Е тако је Добриновић и схватио карактер

Кир-Јањин, тако га је приказао, и ми му из свега срца благодаримо на правом уживању, које имадосмо. А како и не, кад је игра његова у тој улози управо студија, студија од маске, па до најзначајнијег покрета.

М. С. Ћ.

СИТИЦЕ.

(*Софоклова Антигона*.) Пре негде освећена је нова гимназијска зграда у Амстердаму. Препрећена је била и читава светковина за тај дан, па између осталога и ђаци са гимназије престављали су увече у варошком позоришту „Антигону“, од Софокла, и то на језику старих Јелина, онако од речи до речи, како је ту своју трагедију написао славни Софокле. Представа је до најмањих ситница изведена на старијески начин, тако, да су чак и корови певали на грчком језику и по грчком начину, и то по композицијама менделсоновим. На представу је дошла одабрана публика, а грчки генерални консул у Амстердаму Влахос, као што се сад дознаје, пишео је о томе својој влади у Атину. Његов опис те ђачке представе пробудио је таку пажњу, да је краљ грчки већ позвао млађане глумце, да му дођу у госте у Атину, те да и тамо представљају Антигону. Трошкове око пута и издржања примљено је на себе краљ грчки Борђе I. и као што јављају из Амстердама, употребиће ђаци прве ускршње феријена то, да оду у Атину, и да и тамо прикажу Антигону.

(*Поп и синовац му*.) У неком селу полути некакав човек. Чељад и комшије вежу га, па одмах зовну попа, да му чита страшну молитву. Поп поведе и свога синовца, који беше једном довршио богословију, па је, чекајући док и њега не запоне, ишао свакад са својим стрицем по селу, те му помагао, а сам се и научавао како ваља поповати. Уз гред ће рећи поп: „Чујеш ли, спновче! Тамо ће бити за цело доста људи. Добро пази шта ја говорим, па и ти онако одговарај. Немој да ме осрамотиш пред ѡудма!“ — „Не брини се, стриче!“ — одговори му синовац. У том дођоше кући онога, што је полути. Пред кућом се згрнуло читаво село. Када најполудели човек угледа попа и синовца му, он се продере на попа: „Ох! Какав си ти владика?“ — „Ја нисам владика“ одговори поп благо и скромно; „али се надам, да ћу помоћу божјом и својим трудом то бити.“ — „А какав је то лудак поред тебе? — продере се опет згрнути, погледавши у попова синовца. — „Ја нисам лудак“ — одговори синовац благо и скромно; „али се надам, да ћу помоћу божјом и својим трудом то бити?“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

53. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 25. МАРТА 1886.

С новом поделом улога:

ДОБРИЛА И МИЛЕНКО.

ЖАЛОСНА ИГРА У 5 ЧИНОВА, С ПЕВАЊЕМ, НАПИСАО М. ВАН.

ОСОБЕ:

Кнез Доброслав	.	Милојевић.
Кнегиња Марија	.	З. Милојевићка.
Добрила, кћи им	.	Л. Хадићева.
Кнез Радимир	.	Лазић.
Миленко, син му	.	Миљковић.
Кнез Влајко.	.	* * *
Тихомир, син му	.	Ђурђевић.
Бан трогирски	.	Васиљевић.
Већник	.	Кестерчанек.
Богдан, управитељ дома радимирова	.	Марковић.
Раде, управитељ дома доброслављева	.	Петровић.
Вукан, арамбаша хајдучки.	.	Стојчевић.
Доња добрилица	.	Д. Николићева.
Мирко, миленков момак	.	В. Димитријевић.

Кнезови, већници трогирски, хајдуци, момци, девер, Петко, сватови

У четвртак 27. марта: „МАМИЦА“. Шаљива игра у 3 чина, написао Е. Сиглигети,
за српску позорницу удесио А. Хадић.

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5
после подне, а у вече на каси.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати,
нека се изволи тога ради пријавити у писарници позор. најдуже до 11 са хата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7¹/₂ А СВРШЕТАК У 10¹/₂ САХАТА.